

Ko Ovde Vodi Glavnu Rec?

Author: [Fron Nazi](#)

Strani vojnici, humanitarni radnici i novinari se polako nastanjuju u Pristini, i ocekuju dugacak boravak u postratnom Kosovu gde su izgleda samo akronimi nevladinih organizacija pod kontrolom.

U Zanzi Baru, popularnom mestu za izlaske u centru Pristine, Iljir Bajri i njegov dzez kvartet sviraju mesavinu bluza, dzeza i tradicionalnih albanskih pesama, uz malo soula i fanka za raspolozenje.

U ranim jutarnjim casovima, prisutni, mesavina vojnika OVK-a, stranih diplomata i gangstera, kao i lokalnih i medjunarodnih novinara, se opustaju posle jos jednog napornog dana u konfuznoj sredini postratnog Kosova.

Pokrajina izgleda anarhicno. Samoimenovana prelazna vlada Hasima Tacija, u kojoj dominira Oslobodilacka vojska Kosova (OVK), bi volela da vlada, ali Misija UN na Kosovu (UNMIK) joj ne dozvoljava da preuzme kormilo. Stoga, izgleda da niko ne zna ko je glavni ali i da niko nije voljan da preuzme odgovornost za funkcionisanje drzave.

Bez policije, bankovnog sistema, departmana za sanitacije, i nikoga da sprovede zakone, Kosovo izgleda kao voz bez konduktera. Za sada, vecina stanovinstva je bez posla ali izgleda da nekako prezivljava od "pobednicke" euforije.

Lokalni preduzetnici su otvorili radnje, barove, restorane i niz uslužnih preduzeca (najveci broj njih nude ciscenje za novopristigle strance) posle okoncanja rata, sto pruza privid normalnosti.

Medjutim, vecina smatra da je malo toga dobila od UNMIK-a, Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS), KFOR-a, ali, i samog albanskog vodjstva.

Zbog toga su Albanci poceli da krive jedni druge za sporo uvodjenje reformi.

UNMIK ima mandat da vlada, ali mu nedostaje politicka strucnost da bi mogao da savlada lokalnu politicku scenu. Zbog toga je Bernar Kusner, francuski administrator na celu misije UN-a, pokusao da pridobije ljude sa Kosova da mu pomognu da upravlja pokrajinom.

UNMIK i OEBS su oformili savetodavne komitete i odbore koje sacinjavaju uticajni lokalni aktivisti i politicari. Ova tela imaju malu, ili, nikakvu moc da donose odluke, i zbog toga ne mogu da se nose sa mnostvom problema sa kojima se suocava Kosovo.

Prelazni savet UNMIK-a, glavno savetodavno telo u cijem sastavu se nalaze albanski i srpski predstavnici, cesto je bio u vestima zbog neprisustvovanja nekih njegovih clanova. Dugogodisnji vodja kosovskih Albanaca, Ibrahim Rugova, se nije pojavio na prvom sastanku koji je odrzan pre cetiri nedelje. Na vecini drugih odsutan je bio Hasim Taci.

Kusner je trazio od OEBS-a, na cijem celu se nalazi Dan Everts, koji je pre toga vodio misiju u Albanija a za koju su Albanci cesto smatrali da upravlja vladom u Albaniji, da nadgleda nedavno oformljen Odbor za medije.

Ovaj Odbor ima mandat da vrši nadzor nad lokalnim medijima i formulise pravila ponasanja za novinare.

Posto više od 250 međunarodnih nevladinih organizacija pokušava da dobije svoj udeo u pružanju pomoći obnovi i demokratizaciji Kosova, neminovno je dupliranje napora.

Odbor za koordinaciju među agencijama UNHCR-a ima zadatak da informise zajednicu nevladinih organizacija i međunarodne organizacije o tome ko je ko i ko šta radi. Međutim, izgleda da međunarodne nevladine organizacije malo saradjuju.

Iako ovaj odbor unosi nove podatke u svoj spisak kontakata svake nedelje, izgleda da dodela akronima predstavlja jedini opipljiv oblik saradnje ili koordinacije. Kao kada se prijavljuju patent, akronimi se dodeljuju onome ko prvi dodje.

Tako, postoji IRC i IRRRC, odnosno International Rescue Committee (IRC Međunarodni komitet spasa) i Iranian Relief Committee (IRRC - Iranski komitet za pomoc). Očigledno je da je IRC prvi stigao na Kosovo.

Albanci se vraćaju na posao u državna preduzeća koji su imali pre 1989. godine a UNMIK ima obavezu da ih podseti da vaze zakoni i regulative Beograda. U međuvremenu, UNMIK insistira na multietničkoj proporcionalnosti u dodeli poslova u državnom sektoru.

UNMIK je od državnog radija u Pristini učinio primer politike zapošljavanja. Nadgledao je zapošljavanje jednakog broja Albanaca, Srba i Turaka, i na proporcionalnoj osnovi podelio vreme izveštavanja. Jedan sat programa ide Albancima, a pola sata srpskoj i turskoj manjini.

Kada je vlasništvo u pitanju, UNMIK je započeo proces ocenjivanja pravnih aspekata državnih i društvenih preduzeća. U međuvremenu, i UNMIK i ostale međunarodne organizacije su počele da koriste poslovni prostor u ovim preduzećima - besplatno.

Gosti u Zanzi Baru - Albanci i stranci - vode rasprave o budućnosti Kosova, o pitanjima suvereniteta, nezavisnosti i o međunarodnom protektoratu. Lakih rešenja nema, a jedna stvar je izvesna: stranci će ostati na Kosovu još dugo vremena.

Fron Nazi je visi urednik Instituta za izveštavanje o ratu i miru.

Location: Albania
Kosovo

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/ko-ovde-vodi-glavnu-rec>